

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Rättssäkerhet och likabehandling i arbetslöshetsförsäkringen

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna synpunkter på förslagen i departementsskrivelsen "Rättssäkerhet och likabehandling i arbetslöshetsförsäkringen." (Ds 2012:3).

Arbetsgivarverket har tidigare i olika sammanhang, precis som många andra aktörer, påpekat att det finns uppenbara brister i hur systemet med kontroll, uppföljning och sanktioner inom arbetslöshetsförsäkringen fungerar. I många fall och av olika anledningar tillämpas inte de regler som gäller när den sökande misslyckats med att fullgöra sina skyldigheter. Arbetsgivarverket menar att det på det här området finns uppenbara möjligheter att utveckla systemet och därmed förbättra sökaktiviteten och stärka arbetslinjen.

I skrivelsen föreslås en rad förändringar som syftar till att förtydliga och göra regelverket mer förutsägbart så att sökaktiviteten hos de arbetssökande ökar. Huruvida de nya förslagen sammanlagt leder till en ökning av sökaktiviteten är svårt att bedöma. En anledning är att forskning på området inte är särskilt omfattande, i vissa fall tve tydlig och ibland föråldrad. Arbetsgivarverket menar dock att det är sannolikt att förslagen får en positiv effekt på sökaktiviteten och därför är värda att pröva.

Arbetsgivarverket ställer sig positivt till förslaget om att den sökande ska styrka sin sökaktivitet i en så kallad aktivitetsrapport. En sådan omvänd bevisbörda skulle högst sannolikt underlätta och effektivisera Arbetsförmedlingens kontroll av de sökandes sökaktivitet. Arbetsförmedlingen slipper t.ex. att anvisa jobb för att på så sätt kontrollera sökaktiviteten och kan lägga tid och resurser på annat. Det nya effektiva kontrollsystemet leder troligen också till en ökad sökaktivitet.

En kritik som ofta förekommer är att det funnits en obenägenhet hos arbetsförmedlare att lämna underrättelser eftersom en sådan handling står i konflikt med rollen som stöd för den arbetslöse. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen menar att det finns ett mörkertal där Arbetsförmedlingen borde ha skickat en underrättelse utan att ha gjort så. Ett allt för lågt antal underrättelser behöver dock inte bero på en rollkonflikt utan kan t.ex. bero på variationer i regelefterlevnad, inflödet av arbetslösa, antal anvisningar m.m. Om en sådan rollkonflikt trots allt existerar är det enligt Arbetsgivarverkets uppfattning möjligt att införandet av ett system där den arbetslöse först ges en varning underlättar för arbetsförmedlaren att tillämpa regelverket. Empirisk forskning visar dessutom att en varning ofta har lika stor effekt på utflödet ur arbetslöshet som en direkt sanktion.

Sammantaget menar Arbetsgivarverket att det finns en del som talar för att skrivelsens förslag kommer att öka antalet underrättelser och beslut om sanktioner vilket i sin tur kan antas öka sökaktiviteten och minska arbetslösheten. Med detta som grund tillstyrker Arbetsgivarverket förslagen i skrivelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av Arbetsgivarverkets generaldirektör Ulf Bengtsson. Vid den slutliga handläggningen deltog chefsjurist Karl Pfeifer, enhetschef Elisabet Sundén Ingeström, socialförsäkringsexpert Chatrine Eriksson och chefsekonom Roger Vilhelmsson, föredragande.

Ulf Bengtsson
Generaldirektör

Roger Vilhelmsson
Chefsekonom